

PARK

pomysłów

kwartalnik
nr 35 (IV/2025)
ISSN 2450-4769

DZIEŃ DOBRY

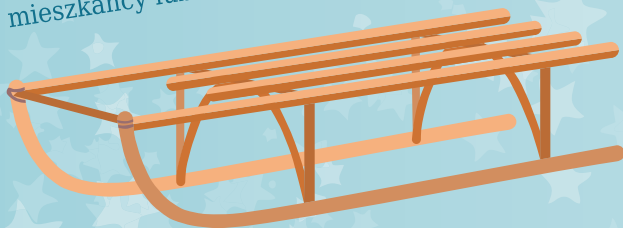
Co słychać? W zimowym wydaniu „Parku Pomysłów”
czekają na Ciebie nowe ciekawostki i zadania.
Baw się dobrze!

Jak masz na imię?

.....

SPIS TREŚCI

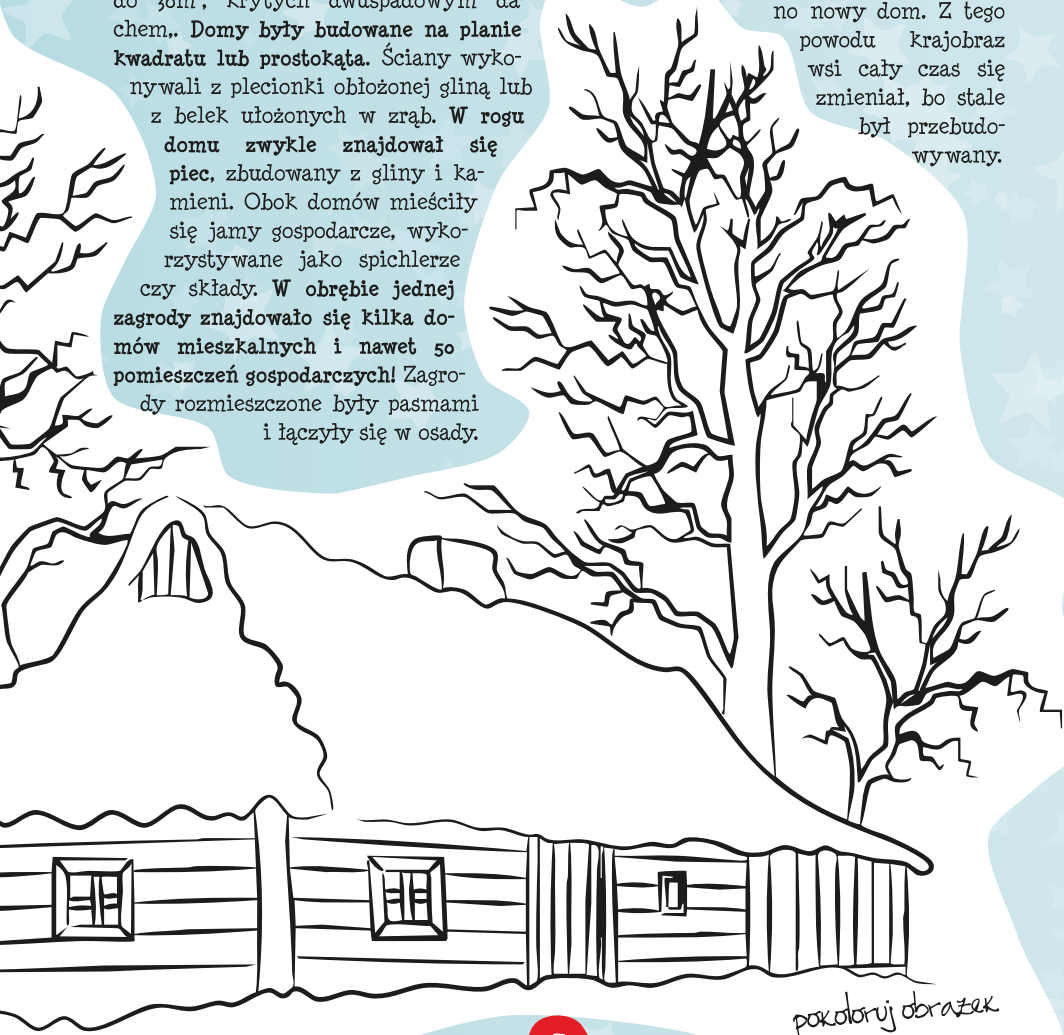
- 3 tradycje słowiańskie / jak żyli słowianie?
- 6 teczka ekologa / upcykling
- 10 zrób to sam / bombka
- 12 teczka artysty / neoimpresjonizm
- 16 wiwarium / wielkostopka kostnogłowa
- 18 teczka przyrodnika / szlak pomników przyrody
- 20 zielony parapet / grubosz „hobbit”, grudnik
- 21 kalendarz / luty
- 22 teczka zadań / połącz pary, policz
- 24 teczka sportowca / kobiety lubińskiego łyżwiarstwa
- 26 redakcja
- 26 mieszkańcy lubińskiego zoo / gęś tybetańska

Jak żyli Słowianie?

Początkowo mieszkali w niewielkich ziemiankach i półziemiankach, mierzących do 30m², krytych dwuspadowym dachem. Domy były budowane na planie kwadratu lub prostokąta. Ściany wykonywali z plecionki obłożonej gliną lub z belek ułożonych w zrąb. W rogu domu zwykle znajdował się piec, zbudowany z gliny i kamieni. Obok domów mieściły się jamy gospodarcze, wykorzystywane jako spichlerze czy składy. W obrębie jednej zagrody znajdowało się kilka domów mieszkalnych i nawet 50 pomieszczeń gospodarczych! Zagrody rozmieszczone były pasmami i łączyły się w osady.

Takie domy jednak nie były trwałe. Typowa słowiańska rodzina przeprowadzała się mniej więcej co 10 lat. Stare chaty były rozbierane, dziury zasypywane i co najmniej 100 m dalej budowano nowy dom. Z tego powodu krajobraz wsi cały czas się zmieniał, bo stale był przebudowywany.

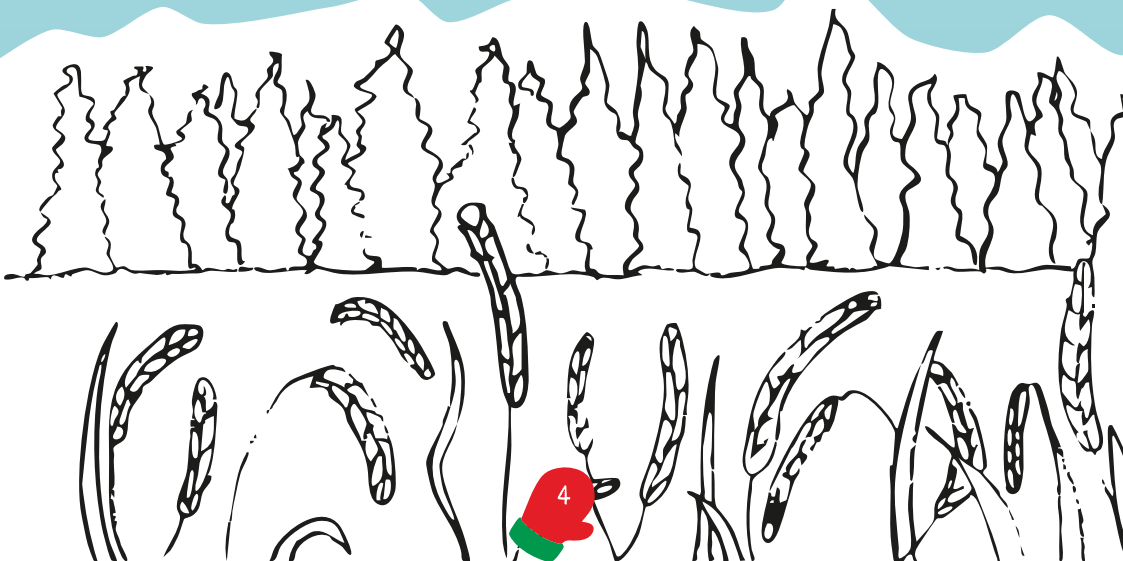
powtórz obrazek

Pradawni Słowianie żyli na terenach leśnych lub leśno-stepowych. Ich gospodarka opierała się głównie na eksploatacji tego środowiska. Las wypalano i karczowano pod uprawę zbóż. **Drewno było istotnym surowcem**, z którego budowali domy, budynki gospodarcze, pomosty, przystanie i środki transportu. Wypalano również smołę.

Mimo tego że Słowianie byli bardziej zahartowani i odporni, niż współcześni ludzie, to życie w takich warunkach nie było łatwe. Śmiertelność była na wysokim poziomie, szczególnie wśród niemowląt. Średnia długość życia jest szacowana na 39-41 lat. Niewielki procent ludzi dożywał 60. roku życia.

Myślistwo nie było wiodącą domeną Słowian, jednak polowali na dziką zwierzynę. Zajmowano się również rybołówstwem. Jednak główną dziedziną gospodarki była hodowla zwierząt – bydła, koni i świń. **Miód i воск pozyskiwano z leśnych barci.** Dobrze rozwinięta była metalurgia, szczególnie wytop żelaza, które było używane do wyrobu narzędzi. Z rogów i kości także wykonywali narzędzia.

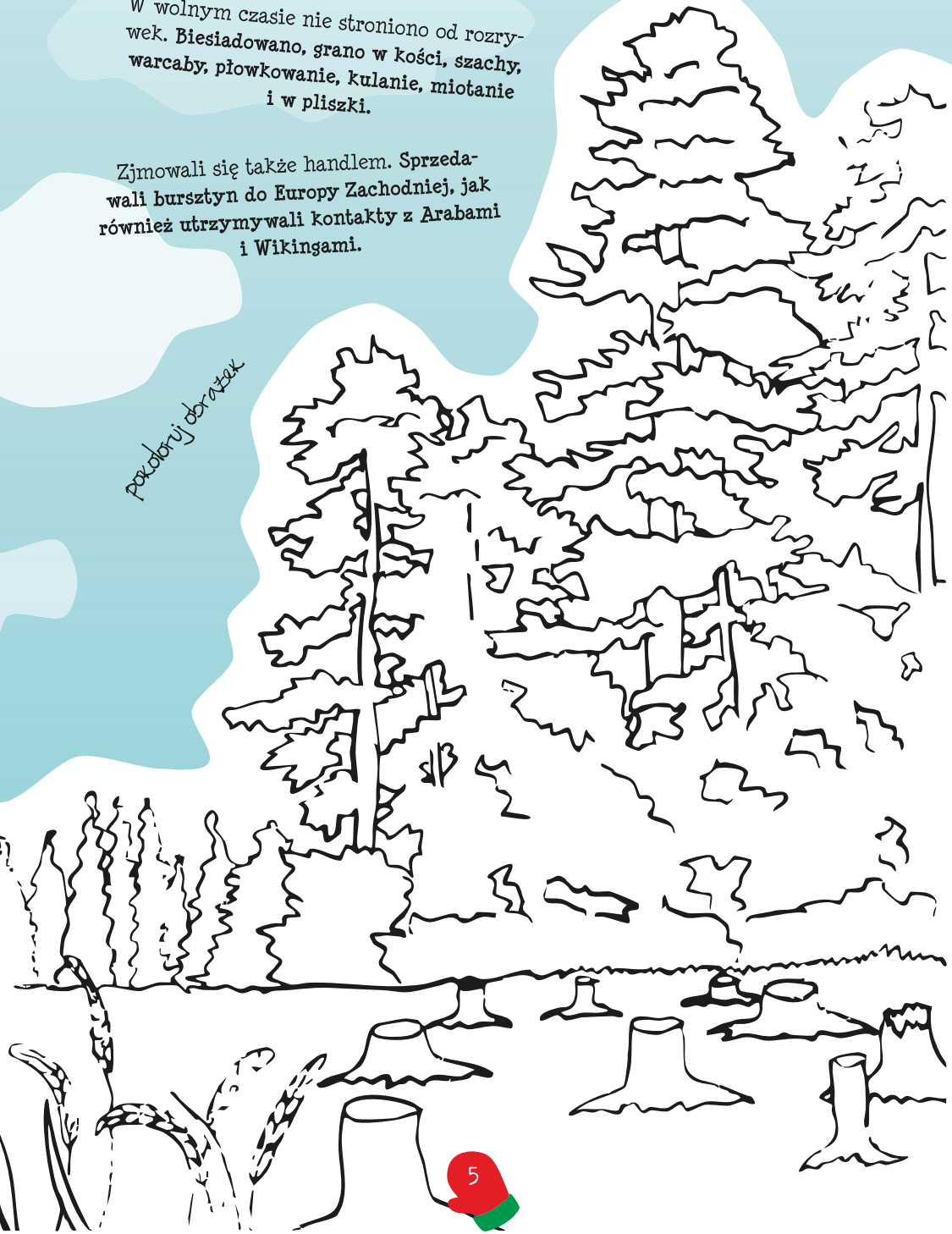
Główną rolą mężczyzn była ochrona rodziny. W przypadku ataku bronili oni swoich bliskich i domostw. **Pozycja kobiety słowiańskiej była o wiele wyższa niż większości ludów starożytnych.** Była traktowana na równi z mężczyzną. Podczas nieobecności męża to ona zajmowała się obejściem. Rola kobiety zaczęła spadać wraz z przyjęciem chrześcijaństwa. Z czasem wartość kobiet została całkowicie zbagatelizowana.

W wolnym czasie nie stroniono od rozrywki. Biesiadowano, grano w kości, szachy, warcaby, płowkowanie, kulanie, miotanie i w pliszki.

Zjmowali się także handlem. Sprzedawali bursztyn do Europy Zachodniej, jak również utrzymywali kontakty z Arabami i Wikingami.

pozłoty brzoźak

UPCYKLING

Upcykling to nic innego jak **przekształcanie nieużywanych lub niechcianych przedmiotów w nowe rzeczy**. Jest to nadawanie przedmiotom drugiego życia, minimalizując generowanie odpadów i wykorzystując posiadane rzeczy w sposób kreatywny. W upcyklingu ogranicza nas tylko nasza wyobraźnia, ponieważ nadać nowe życie można niemal każdej rzeczy.

Główne cechy upcyklingu:

kreatywność

Upcykling wyzwala kreatywność i pomysłowość. **Polega na szukaniu nowych rozwiązań, eksperymentowaniu i dopasowywaniu**. Każdy taki projekt jest unikalny i zależy wyłącznie od zdolności autora.

unikalność

Upcykling umożliwia personalizację i tworzenie unikatowych przedmiotów, których nie kupimy w sklepie. Dzięki temu **możemy tworzyć nowe rzeczy, które odzwierciedlają indywidualny styl i preferencje**.

podniesienie wartości przedmiotów

Poprzez kreatywne modyfikacje, przerabianie, zmianę funkcji, zwiększamy wartość danej rzeczy. Takie **przedmioty stają się unikalne, wyjątkowe i niepowtarzalne**.

ograniczenie generowania odpadów

Podstawowym celem upcyklingu jest ograniczenie ilości odpadów. **Przekształcanie starych przedmiotów, redukuje negatywny wpływ na środowisko.**

zrównoważony rozwój

Upcykling wpisuje się w definicję zrównoważonego rozwoju, ponieważ korzysta z istniejących zasobów i minimalizuje produkcję nowych przedmiotów. Dzięki temu możemy się przyczynić do ochrony środowiska.

Z każdego pojemnika
wykreśl odpady, które
nie powinny się tam
znajdować.

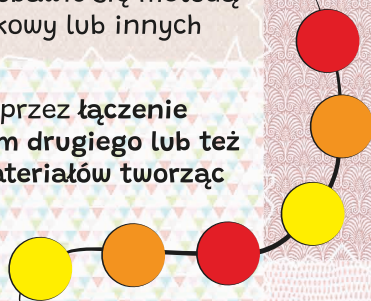
Ubrania

Przekształcanie starych ubrań może być świetną zabawą. Istnieje wiele sposobów, które pozwalają na nadanie nowego życia i stworzenie czegoś unikalnego. **Popularne są modyfikacje i przeróbki, poprzez skracanie, doszywanie, dodanie aplikacji, koronek, naszywek, haftów czy koralików.**

Inną metodą zmiany, jest **farbowanie tkanin**. Można na zmienić kolor na inny lub pobawić się metodą tie-dye, która nadaje marmurkowy lub innych kolorowy wzór.

Kombinować można także poprzez **łączenie góry jednego ubrania z dołem drugiego lub też doszywając kilka innych materiałów tworząc patchwork**. Dodając różne akcesoria tj. pasek, apaszkę, łańcuszek czy guziki, można nadać nowy charakter starej rzeczy.

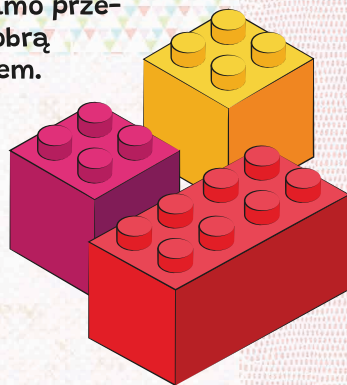
Pomysłów na to jak zmienić dotychczasowe ubrania w coś zupełnie nowego jest wiele, ogranicza nas tylko wyobraźnia. **Łącząc ze sobą kilka starych rzeczy w jedną zyskujemy oryginalną i unikatową odzież, której w sklepie nie kupimy.**

Zabawki

Upcykling bardzo dobrze sprawdza się przy tworzeniu nowych zabawek. **Samo przekształcanie zabawek będzie dobrą zabawą i miło spędzonym czasem.**

Stare zabawki możemy zrekonstruować, spróbować naprawić, wymienić elementy lub doczepić oderwane części. Wiele takich zabawek z powodzeniem może dalej po naprawie służyć do zabawy.

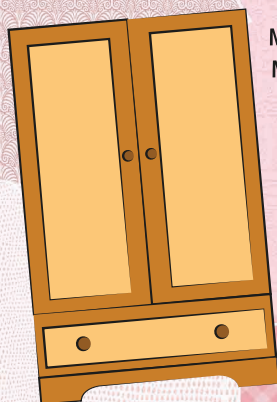

Zabawki można przerobić — **przemalowując je, dodając nowe elementy lub poprzez zmianę jej funkcji**. Z misia można zrobić poduszkę, z klocków pudełko, a z puzzli obraz na ścianę.

Nowych zabawek nie trzeba kupować, metodą upcyklingu można wykonać je samodzielnie z materiałów dostępnych w domu. Z **kartonowych pudełek** można stworzyć teatrzyk dla pacynek lub domek dla lalek. Na tekturze wystarczy narysować ulice i śmiało można jeździć samochodzikami. Z **plastikowych butelek** mogą powstać kręgle.

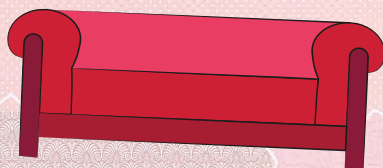
Meble

Meble to doskonałe przedmioty do nanoszenia zmian. Można je przerabiać i modyfikować kompletnie zmieniając ich charakter. **Wystarczy farba, aby je przemalować i odświeżyć. W meblach tapicerowanych wystarczy zmienić obicie.**

Zmieniając kształt czy rozmiar mebla, zmienimy jego funkcjonalność. **Ze stołu możemy zrobić biurko lub ławę, z drewnianych chlebaków stworzyć szafkę nocną, a z szuflad półkę na ścianę.**

Jeśli chcemy tylko delikatnie odświeżyć wygląd mebla, możemy **wymienić uchwyty lub nóżki albo dodać elementy dekoracyjne. Dobrym pomysłem jest zabezpieczenie mebli lakierem ochronnym, nada on połysku.**

Napisz własne pomysły na przerobienie różnych przedmiotów.

.....

.....

.....

ZRÓB TO SAM

BOMBKA CHOINKOWA

Czy wiesz, że pierwsze bombki powstały w 1847 r.? Stworzył je Hans Greiner w mieście Lauscha (Niemcy). Legenda głosi, że nie stać go było na typowe w tamtym okresie ozdoby tj. orzechy, jabłka czy cukierki i dlatego rozpoczął produkcję szklanych wydmuszek. Tutaj dowiesz się jak stworzyć własną bombkę choinkową, przy pomocy styropianowej kuli i kawałków materiałów.

Materiały:

- kula styropianowa
- kawałki materiałów
- nóż do tapet
- ołówek
- nożyczki
- wstążka

Do pomocy przy bombce poproś osobę dorosłą!

1

Pracę zacznij od narysowania na kuli linii cięcia.

2

Następnie, poproś aby ktoś dorosły zrobił nacięcia według narysowanych linii.

3

Gdy nacięcia są już gotowe rozciągnij materiał na kuli i zacznij go lekko wciskać w przecięte miejsca.

4

Jak już włożysz materiał z każdej strony, przytnij go i włóż resztę do rowka.

5

Z pozostałymi kawałkami materiału postępuj tak samo, aż każda strona kuli będzie obłożona materiałami.

6

Możesz przyozdobić bombkę kokardką. Wystarczy uciąć fragment wstążki zawiązać kokardkę i przykleić do bombki.

7

Teraz pozostało zrobić zawieszkę. Utnij kawałek wstążki, sklej końce ze sobą i przyklej. Bombka gotowa!

DOBRA RADA

Jeśli chcesz to możesz dodać do bombki więcej ozdób tj. gwiazdki, koraliki czy ozdobne sznurki.

Neoimpresjonizm

Georges Seurat, *Niedzielną popołudnie na wyspie Grande Jatte*, 1884-86

Artyści w malarstwie stosowali zasadę dywizjonizmu¹ oraz technikę puentylizmu². Ich stosunek

do malarstwa charakteryzował się naukowym podejściem. Była to odmienne podejście do impresjonistów, którzy działali instynktownie i spontanicznie. Metoda twórcza sprowadzała się do uważnego stawiania punktów czystego koloru. **Nie mieszano farb na paletce.** Wyjątkiem były kolory sąsiadujące ze sobą tj. czerwień-pomarańcz-żółcień, błękit-zielen-żółcień. Kolorы mieszały się optycznie, w oku widza, który stał w odpowiedniej odległości od obrazu.

Kierunek w malarstwie francuskim; swój początek miał ok. 1880 r. Dążył do zrewolucjonizowania impresjonizmu, poprzez zastąpienie lirycznej improwizacji ścisłą metodą budowania obrazu z wykorzystaniem najnowszych naukowych odkryć. **Malarze zaczęli opierać się na nowinkach optyki, analizie światła i koloru, fizjologii i psychologii widzenia.**

Termin „neoimpresjonizm” został stworzony przez krytyka sztuki Félixa Fénéona.

Georges Seurat, *Kąpiel w Asnières*, 1883-84

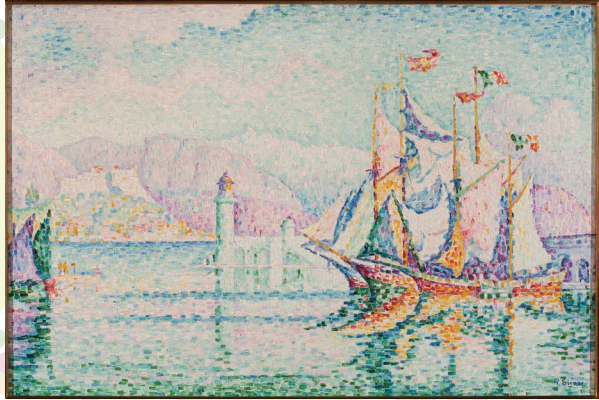
Teczka artysty / NEOIMPRESJONIZM

¹**dywizjonizm** — metoda malarska zainicjowana przez impresjonistów i rozwinięta w puentylizm przez neoimpresjonistów. Polega ona na ograniczeniu palety barw widma słonecznego. Farby nakładane są czystymi plamami, które obserwowane z pewnej odległości, łączą się w oku oglądającego, tworząc kolory uzupełniające. Efekt wibracji i świetlistości, jaki powstaje w ten sposób niemożliwy jest do osiągnięcia przy mieszaniu barw na paletcie.

Mieszanie farb na paletcie uznawano za brudzenie koloru. **Niektóre obrazy powstawały bez użycia pędzla, lecz za pomocą zapałki.** Neoimpresjoniści wrócili do robienia szkiców w plenerze, a główne dzieło powstawało w pracowni. Tworzenie obrazów wymagało dużej cierpliwości. **Niektórym artystom namalowanie jednego obrazu zajmowało ponad rok!**

Metoda twórcza neoimpresjonistów dążyła do obiektywizacji sztuki, przez co odwracała założenia impresjonizmu o 180 stopni.

²**puentylizm** — technika kształtowania obrazu, polegająca na budowaniu kompozycji poprzez zapewnianie gęsto rozmieszczonymi, różnobarwnymi punktami i kreskami kładzionymi na płótno czubkiem pędzla. W ten sposób namalowany obraz oglądany z odpowiedniej odległości, zlewa się w jedno i tworzy całość. Technika ta była rozwinięciem dywizjonizmu.

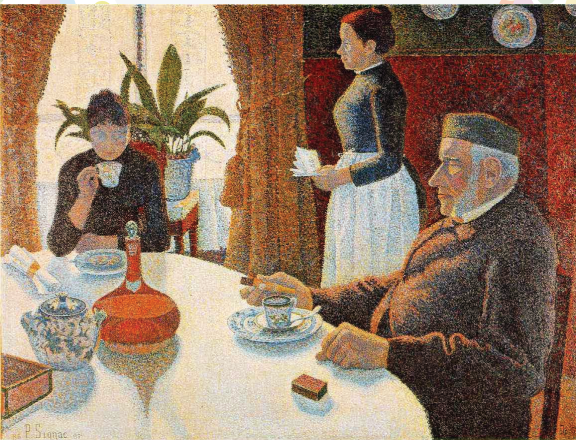
Paul Signac, Antibes - Ranek, 1914

Najwybitniejszymi neoimpresjonistami byli:

- **Georges-Pierre Seurat,**
- **Paul Signac,**
- **Camille Pissarro,**
- **Lucien Pissarro,**
- **Henri Edmond Cross.**

Ich pierwsza wystawa odbyła się w 1884 r. w Salonie Niezależnych³.

³**Salon Niezależnych** — wystawa artystyczna, organizowana corocznie w Paryżu od 1884 r. Powstanie tej wystawy było sprzeciwem artystów wobec oficjalnego salonu, którego jury odrzucało część zgłoszonych prac. Nowy Salon miał nie mieć jury, ani nagród, a dzieła miały być poddane osądowi publiczności.

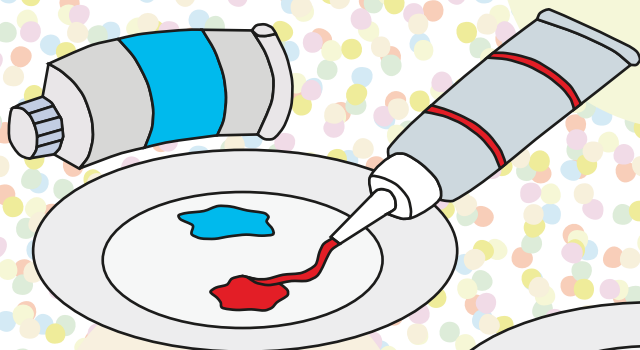

Paul Signac, Śniadanie, 1886-87

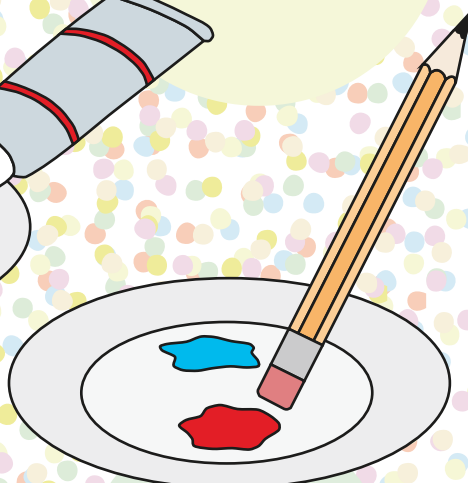
Neoimpresjoniści malowali **drobnymi, gęstymi i regularnymi kropkami**. Używali do tego czystych kolorów i kładli je na płótnie za pomocą zapałki lub drugiej strony pędzla. Ty również możesz namalować obraz naśladując artystów tego kierunku.

Na papierowy talerzyk wyciśnij wybrane kolory farb, uważając żeby ich nie pomieszać.

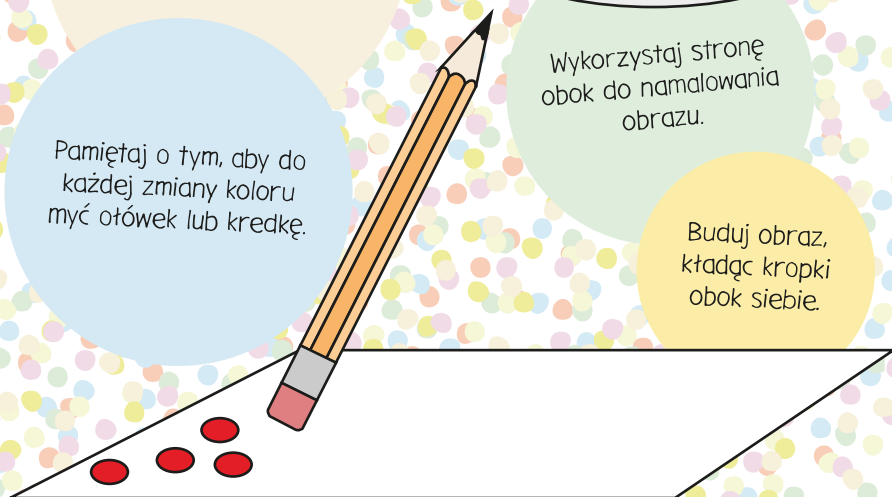
Weź ołówek lub kredkę i drugą stronę zanurzaj końcówkę w farbie.

Wykorzystaj stronę obok do namalowania obrazu.

Pamiętaj o tym, aby do każdej zmiany koloru myć ołówek lub kredkę.

Buduj obraz, kładąc kropki obok siebie.

wielkostopka kostnogłowa

Witajcie!

Jesteśmy wielkostopkami kostnogłowymi! Tak jak nazwa wskazuje – mamy wielkie stopy i kościstą głowę!

Należymy do rodziny **żab latających**. Skrzydeł nam brakuje, ale nasze skoki są spektakularnie ogromne. **W Zoo w Lubinie nie mieszkamy same**. Mamy współlokatora pod postacią pytona zielonego. W ostatnim numerze Parku Pomysłów o nim pisali! Spokojnie, lubimy się!

Jesteśmy z południowo-wschodniej Azji. Potrafimy dożyć nawet 15 lat. Samice są nieco większe od samców. **Zwykle zasiedlamy nizinne tropikalne lasy**. Najłatwiej znaleźć nas w trakcie okresu godowego. Zaczynamy go... od deszczu! To on nam podpowiada kiedy jest idealna pora. Kierujemy się wtedy bliżej wody i siedzimy na liściach nad nimi.

Na co dzień w terrarium śpimy w ciągu dnia i polujemy w nocy. **Dobrze się kamuflujemy – tylko bystre oko da radę nas znaleźć.**

Najczęściej nasze ciało jest jasnobieżowe, ale zdarza się, że potrafi być cytrynowo-żółte! Do tego na tylnych odnóżach pojawiają nam się czarne paski. Na końcach palców mamy duże i okrągłe przyłgi. Jak jesteśmy kijankami to mamy inne kolory - nie jesteśmy takimi zwykłymi czarnymi kijankami. My jesteśmy żółtawo-zielone, a brzuszki mamy białe.

WYMAGANIA TERRARYSTYCZNE

Można nas hodować hobbystycznie w terrarium, ale musi być spore! **Wilgotność też lubimy, najlepiej w przedziale 80-100%.** Oświetlenie UVB nie jest nam potrzebne, ale lubimy ciepło – **w terrarium musi być około 26 stopni.** Jemy owady – świerszcze nas zadowolą, ale pamiętajcie o suplementacji wapnia z witaminą D3! W nocy sporo skaczymy, ale nie jesteśmy głośnymi płazami. Nie będziemy koncertować w nocy.

Rodzina: *Fagaceae* (bukowate)

BUK ZWYCZAJNY

łac. *Fagus sylvatica*

łac. **fagus** „buk”, **silvaticus** „leśny” od łac. **silva** „las”

szacowany wiek: około 120 lat

obwód pnia: 210 cm

Drzewo uznane za pomnik przyrody ze względu na nietypowy kształt pnia — odchylający się znacznie od pionu.

Drzewo wysokie, dorasta od 30 do 45 metrów.

Kora szara, gładka.

Pąki są cienkie, wrzecionowate, w układzie zygzakowatym.

Liście eliptyczne/jajowate, całobrzegie lub falowane, brzeg blaszki orzęsiony. Drzewo bardzo dekoracyjne jesienią, liście przebarwiają się w kolorach żółto-pomarańczowo-czerwonobrazowych.

Owocami są charakterystyczne orzeszki zamknięte w pękającej, zdrewniałej łupinie, pokrytej kolczastymi wyrostkami — nazywane bukwią lub buczyną.

Preferuje gleby żyzne oraz dobrze napowietrzone. Lubi cień.

Buk bardzo lubi cięcie i strzyżenie, dlatego świetnie nadaje się na żywopłoty.

liście buka
z owocami

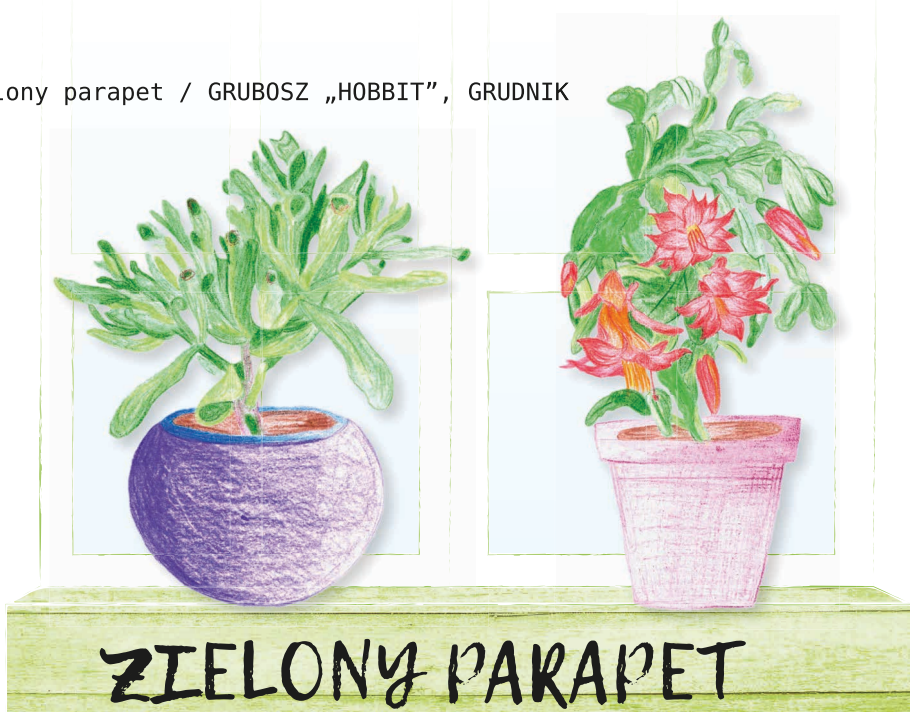

Jasne drewno buka o różowatym odcieniu jest bardzo twarde. Wykorzystuje się je we wnętrzach budynków (schody, podłogi) oraz jest stosowane do produkcji mebli giętych oraz zabawek z drewna.

Rośnie na zachodzie, północy, a także na południu kraju, gdzie wraz z jodłą, grabem, dębem bezszypułkowym i świerkiem tworzą lasy regla dolnego (do wys. 900 m n.p.m.).

Orzeszki bukowe są przysmakiem zwierząt, m.in. wiewiórek i dzików. Są także jadalne dla człowieka, choć zjedzone w większej ilości na surowo są szkodliwe.

GRUBOSZ „HOBBIT”

Crassula ovata „Hobbit”

Jedna z najciekawszych odmian grubosza drzewiastego. Cechą charakterystyczną są zróżnicowane, mięsiste liście, przeważnie wydłużone i rurkowato-skręcone, przypominające uszy Shreka. Tak też potocznie nazywana jest roślina. Rośnie wolno, jest wytrzymała i długowieczna. W sprzyjających warunkach może zakwitnąć wytwarzając drobne kwiaty o białym lub różowym zabarwieniu. Nadmiar wody prowadzi do gnicia korzeni i rozwoju chorób. Aby zminimalizować ryzyko przelania, najlepiej używać ręcznego rozpylacza do wody.

GRUDNIK

Schlumbergera truncata

Inne jego nazwy to zygokaktus, raczek, epifillum zimowe, kaktus Bożego Narodzenia. Rodzaj roślinny z rodziny kaktusowatych. Naturalnie występuje w wilgotnych lasach Brazylii. W warunkach domowych w okresie późnej jesieni i zimy na najmłodszych częściach pędów pojawiają się duże, trąbkowate, wielopłatkowe kwiaty. W okresie kwitnienia nie należy go przestawiać. Grudnik dobrze rośnie w warunkach jasnego światła, ale musi to być światło rozproszone i niezbyt intensywne. Choć grudnik nie lubi być przelany, to wilgotność powietrza musi być na poziomie 40-60%.

KALENDARZ ŚWIAT NIETYPOWYCH:

- 2.02 /DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA
- 5.02 /ŚWIATOWY DZIEŃ NUTELLI
- 9.02 /MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIZZY
- 13.02 /ŚWIATOWY DZIEŃ RADIA
- 15.02 /ŚWIATOWY DZIEŃ HIPOPOTAMA
- 17.02 /DZIEŃ KOTA
- 19.02 /DZIEŃ NAUKI POLSKIEJ
- 21.02 /MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRZEWODNIKA TURYSTYCZNEGO
- 26.02 /DZIEŃ DINOZAURA
- 27.02 /DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA POLARNEGO

LUTY

PRZYSŁOWIE:

„JEŚLI LUTY ŚNIEŻNY, MROŻNY,
SPODZIEWAJ SIĘ WCZESNEJ WIOSNY”

Drugi miesiąc w roku, według kalendarza gregoriańskiego ma 28 dni, w latach przestępnych 29 dni.

Czy wiesz, że...

4 lutego 2004 r. został założony portal Facebook.

W lutym urodzili się:

- 4.02 /Wanda Rutkiewicz - polska himalaistka i alpinistka;
- 7.02 /Charles Dickens - angielski pisarz;
- 12.02 /Charles Darwin - brytyjski przyrodnik, twórca teorii ewolucji;
- 15.02 /Irena Sendlerowa - polska bohaterka wojenna;
- 19.02 /Mikołaj Kopernik - polski astronom, matematyk, ekonomista;
- 22.02 /Niki Lauda - austriacki kierowca wyścigowy;
- 24.02 /Zdzisław Beksiński - polski malarz, rzeźbiarz i grafik.

Nazwa miesiąca pochodzi od określenia srogich mrozów. W języku staropolskim „luty” oznaczało „srogi”, „surowy”, „okrutny” lub „ostry”. Dawniej używano nazw sieceń lub strąpacz. Łacińska nazwa *Februarius* została zapożyczona przez większość języków europejskich.

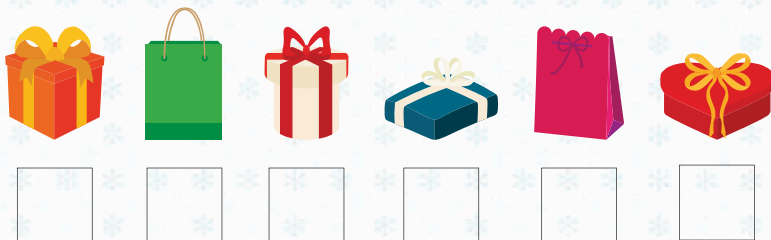
Luty jest miesiącem zimowym na półkuli północnej, a letnim na południowej.

Zaznacz i opisz na poniższym kalendarzu ważne dla Ciebie dni.

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

POŁĄCZ W PARY
TAKIE SAME
BOMBKI

Kobiety lubińskiego łyżwiarstwa

Łyżwiarki szybkie,
utytułowane reprezentantki
MKS-u Cuprum Lubin

**LILIANA
MORAWIEC**

■ (ur. 1961) ■

Uczestniczka Mistrzostw
Europy i Świata w łyżwiarstwie
szybkim w wieloboju.
Wystąpiła na Zimowych
Igrzyskach Olimpijskich
w Sarajewie w 1984 roku.

**NATALIA
CZERWONKA**

■ (ur. 1988) ■

Czterokrotna uczestniczka
zimowych igrzysk
olimpijskich. Zdobyła srebrny
medal olimpijski w wyścigu
drużynowym na igrzyskach
w Soczi. Medalistka
Mistrzostw Świata w biegach
drużynowych. Odznaczona
Krzyżem Kawalerskim Orderu
Odrodzenia Polski.

Muzeum
Historyczne
w Lubinie

ANDŻELIKA WÓJCIK

(ur. 1996)

Wywalczyła Mistrzostwo Europy w sprincie drużynowym na dystansie 500 m. Medalistka Mistrzostw Świata. Zajęła 2. miejsce w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w biegu na 500 m.

KAJA ZIOMEK -NOGAL

(ur. 1997)

Mistrzyni Europy na dystansie 500 m. Medalistka Mistrzostw Świata i Europy w sprintach drużynowych. Zajęła 3. miejsce w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w biegu na 500 m.

CZY WIESZ, ŻE...

Miejski Klub Sportowy Cuprum Lubin to jeden z najbardziej rozpoznawalnych ośrodków łyżwiarstwa szybkiego w Polsce. Od ponad 50 lat klub prowadzi profesjonalne szkolenie zawodników w różnych kategoriach wiekowych?

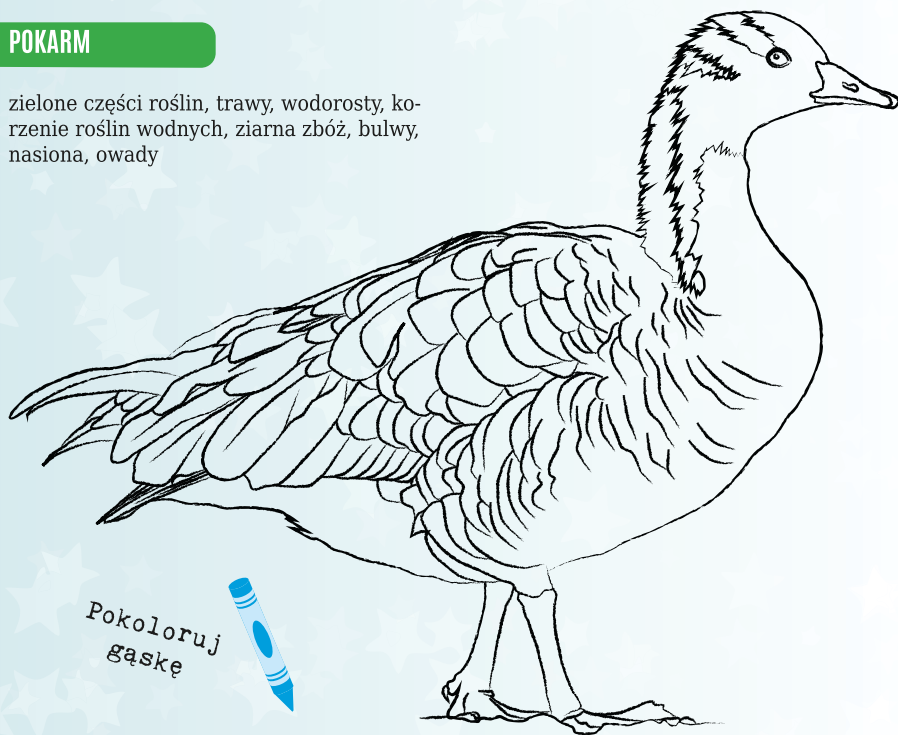
WYSTĘPOWANIE

środkowa Azja, Wyżyna Tybetańska;
zimuje w północnych Indiach, zachodnim
Pakistanie oraz Nepalu

Długość ciała: 68-78 cm
Rozpiętość skrzydeł: 120-150 cm
Masa ciała: 1,80-3,20 kg

POKARM

zielone części roślin, trawy, wodorosty, ko-
rzenie roślin wodnych, ziarna zbóż, bulwy,
nasiona, owady

Wydawca: Ogród Zoologiczny w Lubinie,
ul. Ignacego Paderewskiego 99, 59-300 Lubin

Kontakt: sekretariat@zoolubin.pl

Współpraca: Muzeum Historyczne w Lubinie

Skład numeru: Izabela Grygiel **Opracowanie graficzne:**
Izabela Grygiel (str. 1-23, 26-28), Karolina Smolarek (str. 24-25)

Opracowanie merytoryczne: Izabela Grygiel (str. 3-15, 20-23),
Agata Łabuzińska (str. 18-19), Damian Kwaśnik (str. 24-25),
Andrzej Łużyński (str. 26-27), Konrad Niedźwiecki (str. 16-17)

GĘŚ TYBETAŃSKA

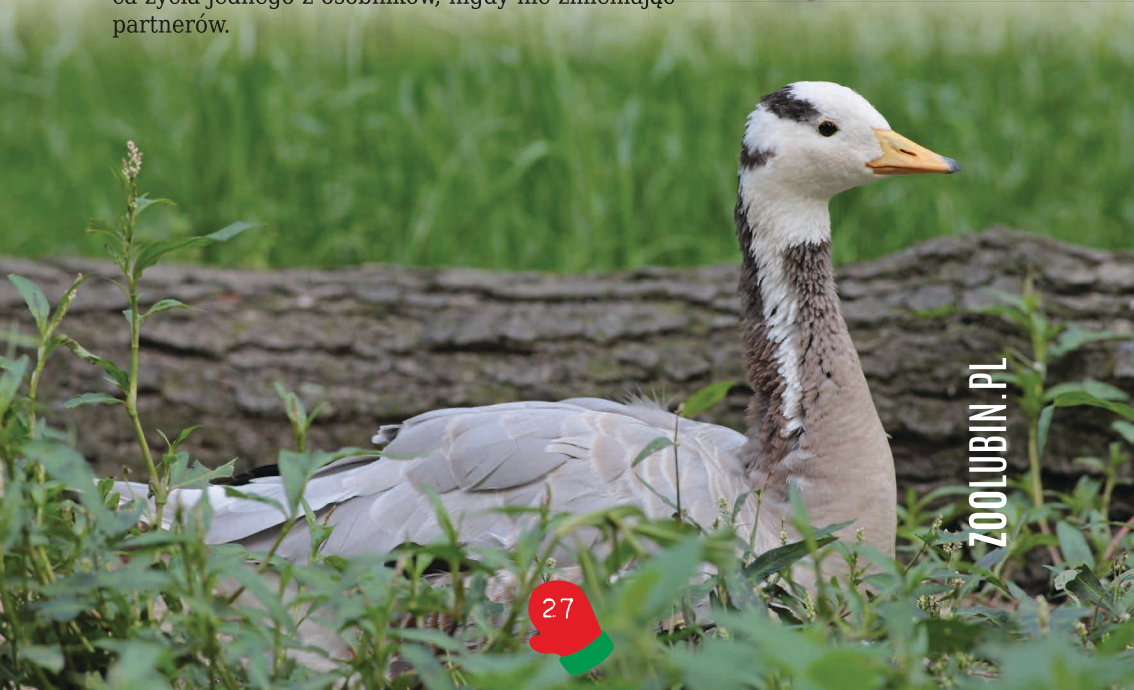
(*łac. Anser indicus*)

Nazywana również gęsią indyjską. Zamieszkuje śródlądowe zbiorniki i ich brzegi w krajobrazie górskim. Samiec jest zwykle nieco większy od samicy, lecz poza tym w upierzeniu brak jest dymorfizmu płciowego.

Gniazdo zakłada na obwisach skalnych w pobliżu zbiorników wodnych lub bagien, na drzewach (na wysokości 3-6 metrów), wykorzystując do tego opuszczone gniazda innych ptaków. **Żyje w niedużych koloniach od 10 do 30 par**, w odległości 2-3 metrów od siebie.

Gęś tybetańska widywana jest w Tybecie nawet na wysokości 5 600 m n.p.m. **Jest to najwyżej latający gatunek ptaka na świecie.** W czasie wędrówek dwa razy do roku przelatuje przez Himalaje na wysokości około 10 000 m, czyli na wysokości lotów samolotów pasażerskich. **Na tej wysokości temperatura spada nawet poniżej -50 stopni Celsjusza, a prędkość przelotu wynosi około 80 km/h**, a przy sprzyjającym wietrze może wynieść nawet dwa razy tyle. Podczas przelotów w stadzie lecą w kluczu przypominającym kształt litery „V”.

Ptaki łączą się w pary i pozostają ze sobą do końca życia jednego z osobników, nigdy nie zmieniając partnerów.

ZIMA